

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
МАГІСТРА**

спеціальності 022 Дизайн, освітньої програми
Дизайн і візуальна культура

Черкаси – 2023

УДК 7.05(075.8)
ББК 30.18я7
М 44

*Затверджено на засіданні
кафедри дизайну,
протокол № 5 від 31.10.2023,
та методичною комісією ФГТ,
протокол № 4 від 24.11.2023.*

Упорядник Романенко Наталія Григорівна

Рецензент Яковець Інна Олександрівна

М44 **Методичні** рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра спеціальності 022 Дизайн, освітньої програми Дизайн і візуальна культура [Електронний ресурс] / [Упоряд. Н. Г. Романенко] ; М-во освіти і науки України, рекомендовано до друку методичною радою факультету гуманітарних технологій. – Черкаси : Черкас. держ. технол. ун-т, 2023. – 76 с.

Видання містить основні положення і рекомендації щодо підготовки й захисту кваліфікаційної роботи магістра спеціальності 022 Дизайн за освітньою програмою Дизайн і візуальна культура. Видання узагальнює вимоги до структури роботи, змісту, обсягу, описується порядок збору матеріалів та методика їх обробки, порядок узагальнення результатів дослідження, оформлення і захисту; наведено зразки необхідних документів.

Для студентів магістратури спеціальності 022 Дизайн.

**УДК 7.05(075.8)
ББК 30.18я7**

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

спеціальності 022 Дизайн, освітня програма
Дизайн і візуальна культура

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
1.1 Випускна кваліфікаційна робота магістра.....	5
1.2 Компетентності випускника.....	6
2 ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.....	9
2.1 Формулювання і затвердження теми дослідження.....	9
2.2 Проблематика дослідження у галузі дизайну.....	10
3 СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	13
3.1 Структурні складові роботи.....	13
3.2 Зміст структурних складових кваліфікаційної роботи.....	14
4 ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	21
4.1 Вимоги до оформлення текстового матеріалу.....	21
4.2 Графічна частина випускної магістерської роботи.....	23
4.3 Макетна частина роботи.....	24
5 ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ І ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ.....	26
5.1 Етапи виконання кваліфікаційної роботи магістра.....	26
5.2 Оцінювання якості виконання кваліфікаційної роботи магістра.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ І РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29
Додаток А. Заява про узгодження теми.....	33
Додаток Б. Титульний лист кваліфікаційної роботи магістра.....	34
Додаток В. Завдання до кваліфікаційної випускної роботи магістра.....	35
Додаток Г. Вимоги до бібліографічних посилань у списку джерел.....	37
Додаток Д. Анотація (зразок).....	38
Додаток Е. Рецензія (зразок).....	39
Додаток Ж. Зразки графічної частини роботи зі спеціалізації Промисловий дизайн.....	41
Додаток И. Зразки графічної частини роботи зі спеціалізації Графічний дизайн.....	44
Додаток К. Зразки графічної частини роботи зі спеціалізації середовища.....	47
Додаток Л. Індивідуальний план виконання кваліфікаційної роботи магістра.....	50
Додаток М. Відгук керівника (зразок).....	53
Додаток Н. Аналіз виконання кваліфікаційних магістерських робіт.....	54
Додаток П. Оцінювання якості підготовки і захисту випускної кваліфікаційної роботи магістра.....	56

ВСТУП

Магістр з дизайну – це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра або спеціаліста здобув поглиблені спеціальні уміння та знання генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовування якісної та розгалуженої системи комунікацій, застосування основної концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти зі спеціальності 022 Дизайн відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій України і передбачає здобуття особою загальних засад методології професійної діяльності, поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок з художнього проектування предметно-просторового та інформативного середовища, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру на посадах головного дизайнера, головного дизайнера проекту (з післядипломною освітою в галузі управління і стажем роботи за професіями керівників нижчого рівня, не меншим 2 років), провідного дизайнера-дослідника (стаж роботи за професією дизайнера-дослідника I категорії – не менший 2 років), дизайнера-дослідника I категорії, дизайнера-професіонала II категорії (промислових виробів та об'єктів, графічних робіт, інтер'єрів, мультимедійної продукції, меблів), викладача вищої школи.

Фахівець освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальності 022 Дизайн готується протягом 1,5 року, набуваючи поглиблених спеціальних знань та вмінь інноваційного характеру у галузі дизайнерської діяльності, має певний досвід їх застосування та здатність до продукування нових знань щодо вирішення проблемних професійних завдань у галузі знань 02 Культура і мистецтво. Освітній ступінь магістра з дизайну присуджується вищим навчальним закладом – Черкаським державним технологічним університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньої програми «Дизайн і візуальна культура», захисту випускної кваліфікаційної роботи магістра, передбаченої Стандартом вищої освіти за спеціальністю 022 Дизайн для другого освітнього рівня як форми атестації [1].

«Кваліфікаційна робота має передбачити самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у галузі дизайну, що вимагає проведення досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації» [1, с. 8].

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Магістерська робота є формою контролю набутих студентом магістратури інтегрованих знань, умінь, навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків дизайнера-дослідника, керівника дизайн-проекту, викладача. Виконання і захист магістерської роботи є завершальним етапом навчання студентів за відповідною освітньою програмою підготовки магістрів спеціальності Дизайн та формою атестації здобувачів вищої освіти.

Навчання за освітньою програмою підготовки фахівця з дизайну другого освітнього рівня відповідної спеціалізації передбачає відведення 30 % навчального часу на дослідницьку компоненту, результатом якої стає проведення наукових досліджень і підготовка на їх основі магістерської роботи. Магістерська робота – це кваліфікаційний документ, на підставі якого кафедра й далі екзаменаційна комісія визначають рівень теоретичної та практичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймають рішення про присвоєння кваліфікації.

1.1 Випускна кваліфікаційна робота магістра

Випускна кваліфікаційна робота магістра є самостійною, науково-практичною роботою, яка виконує кваліфікаційну функцію і готується з метою публічного захисту й отримання академічного ступеня магістра. Випускна кваліфікаційна робота магістра складається з трьох частин: текстове дослідження за темою, графічна авторська пропозиція розв'язання окресленої проблеми (формат 2300 мм × 1600 мм), макет суттєвого елемента проекту або мультимедійне його супроводження.

Мета підготовки магістерської роботи передбачає виявлення у студента здатності творчо вирішувати на основі отриманих знань, професійних умінь та навичок за відповідних стандартів вищої освіти сучасні задачі прикладного і наукового характеру. Поглиблено осмислюючи професійну проблему, студент магістратури має набути вміння здійснювати аналітичний і науковий пошук за темою дизайн-проектування предметно-просторового або інформативного середовища, розпізнавати соціально значущі проблеми у галузі культури і мистецтва, розробляти інноваційні пропозиції за відповідним видом дизайну. Основне завдання автора – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, а саме: виходячи із поставлених завдань та використовуючи сучасні засоби дизайну й методи наукового дослідження, а

також підключаючи синтез своєї фантазії, логіки і розрахунку, запропонувати конкретний спосіб вирішення проєктної проблеми за допомогою художніх засобів, націлених на створення у споживача певного емоційно-образного ефекту, й захистити свої здобутки.

Вимоги до підготовки випускної роботи. Магістерська робота як самостійне дослідження кваліфікується як практично-дослідна праця, в основу якої покладено моделювання відповідних рішень; її тематика та науковий рівень мають відповідати освітньо-професійній програмі навчання. Виконання зазначеної роботи має засвідчити здатність автора розпізнавати професійні проблеми, належно вести науковий пошук, знати загальні методи і прийоми їх вирішення.

Методи навчання. При підготовці та виконанні випускної кваліфікаційної роботи застосовуються такі методи навчання: наочні (презентації, ілюстрації, відеоматеріали тощо); робота з літературними джерелами (книгою, навчально-методичною, науковою, нормативною літературою); комп'ютерні засоби навчання (мультимедійні, дистанційні, конференції тощо); самостійна робота над індивідуальним завданням.

Методичні рекомендації розроблені на основі «Положення про організацію контролю та оцінювання якості навчання здобувачів вищої освіти у Черкаському державному технологічному університеті» [2], «Положення про екзаменаційну комісію» [3], «Положення про навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни у Черкаському державному технологічному університеті» [4], навчально-методичного посібника до виконання випускної роботи магістра спеціальності 022 Дизайн «Дизайн-проєктування предметно-просторового середовища» [5].

1.2 Компетентності випускника

Відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн» [1] компетентності випускника, який захищає кваліфікаційну роботу магістра, мають відповідати нижченаведеним вимогам.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК₁. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК₂. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК₃. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК₄. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК₅. Здатність розробляти проекти та керувати ними.

ЗК₆. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

ФК₁. Здатність здійснювати концептуальне проєктування об'єктів дизайну з огляду на функціональні, технічні, технологічні, екологічні та естетичні вимоги (за спеціалізацією).

ФК₂. Здатність проведення проєктного аналізу усіх впливових чинників і складових проєктування та формування авторської концепції проєкту.

ФК₃. Здатність розуміти і використовувати причинно-наслідкові зв'язки у розвитку дизайну та сучасних видів мистецтв.

ФК₄. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну.

ФК₅. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки дизайнерів; планування власної науково-педагогічної діяльності.

ФК₆. Здатність застосовувати у практиці дизайну виражальні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалів.

ФК₇. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп'ютерних технологій.

ФК₈. Здатність вести ефективну економічну діяльність у сфері дизайну.

ФК₉. Здатність створювати затребуваний на ринку та суспільно відповідальний продукт дизайну (товари і послуги).

ФК₁₀. Вміння переконливо демонструвати споживачу привабливу культурну цінність та економічну вартість створеного креативного продукту.

Програмні результати навчання:

ПР₂. Розробляти науково-обґрунтовану концепцію для розв'язання фахової проблеми.

ПР₄. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та поза її межами.

ПР₈. Здійснювати передпроектний аналіз, враховуючи усі вагомі чинники, що впливають на об'єкт проектування; формувати авторську концепцію проекту.

ПР₁₂. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.

ПР₁₉. Застосовувати знання з візуального мистецтва, дизайну, реклами та історичні прийоми в проектуванні графічних робіт, організації експозиції, презентації творів мистецтва і дизайну.

ПР₂₃. Оперувати широким спектром інструментарію комп'ютерних програм для моделювання, прототипування, анімації та візуалізації об'єктів дизайну з можливістю подальшого втілення результатів роботи у власну проектну діяльність.

2 ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Тематика дипломних кваліфікаційних робіт магістрів має відповідати науковому напрямку кафедри і вибраному напрямку спеціалізації студента, сучасному стану галузі знань Культура і мистецтво та перспективам її розвитку, бути актуальною, відповідати практичним завданням відповідної сфери, передбачати елемент новизни й отримання результатів, що мають певне теоретичне чи практичне значення.

Тематика магістерських робіт на кафедрі поновлюється кожного навчального року. Студент магістратури має право самостійного вибору теми магістерської роботи в межах освітньої програми.

2.1 Формулювання і затвердження теми дослідження

Над формулюванням теми своєї випускної кваліфікаційної роботи студент магістратури починає працювати в першому семестрі. Рішенням кафедри закріплюється керівник роботи студента над дипломним проєктом. При виборі теми магістерської роботи студенту слід керуватися власними навчальними та науково-дослідними інтересами, наявністю теоретичної бази та власних розробок, можливістю отримання необхідних матеріалів під час проходження переддипломної практики, орієнтацією на характер майбутньої професійної діяльності. Такий підхід до організації процесу написання магістерської роботи є ефективним, адже у процесі поточного навчання студенти, набуваючи певних знань з обраної проблеми досліджень, здатні вирішувати питання удосконалення практичної діяльності на більш професійному рівні.

Вибрана студентом тема (українською й англійською мовами) закріплюється за ним на підставі письмової заяви, погодженої з керівником і консультантом, на ім'я завідувача кафедри (Додаток А) в кінці другого семестру, після проходження переддипломної практики.

Закріплення за студентами тем магістерських робіт і керівників оформлюється наказом ректора ЧДТУ за поданням декана факультету гуманітарних технологій після узгодження з навчально-методичним відділом університету за місяць до захисту. Тема магістерської роботи може бути уточнена, за заявою студента магістратури, на засіданні кафедри дизайну. Зміна теми магістерської роботи оформлюється наказом ректора університету за поданням деканату після узгодження з навчально-методичним відділом університету [3].

2.2 Проблематика дослідження у галузі дизайну

Окреслення і узагальнення проблематики дослідження – відповідальний момент, від якого значною мірою залежать формулювання теми та її вирішення. Враховуючи, що дизайнерська діяльність обумовлює створення гармонійного предметно-просторого й інформаційного середовища, здійснює формування культурно-споживчих властивостей об'єктів життєдіяльності людини, предметів і предметних комплексів, систем промислово-технічного призначення, побуту, об'єктів ландшафту, елементів візуальної комунікації, інтерактивного цифрового відео, мультимедійних і гіпермедійних контентів, студенти магістратури, які здобули кваліфікацію бакалавра й поглиблені спеціальні уміння та знання інноваційного характеру, повинні вміти виокремити існуючу проблематику за вищезазначених напрямів розвитку дизайну.

Визначається проблематика, виходячи з аналізу обумовлених вище питань гармонізації предметно-просторого й інформаційного середовища, а також наукових інтересів студента, тематики наукових досліджень кафедри або керівника, замовлень суб'єктів господарювання тощо. При виборі теми магістерської роботи слід враховувати її актуальність і новизну, наявність наукової бази для виконання, можливість отримання та опрацювання експериментального матеріалу, наявність власних науково-технічних і методичних розробок, майбутнє місце працевлаштування. Темі мають відповідати нагальним потребам розбудови українського суспільства й сприяти його гармонійному розвитку.

Орієнтовні напрями дослідження. Орієнтовні напрями існуючої проблематики у галузі дизайну за паспортом спеціальності 17.00.07 Дизайн є такими:

1. Теорія та історія дизайну – аспекти осмислення процесів становлення та розвитку матеріальної культури, взаємодії мистецтва й техніки.
2. Методи та засоби створення властивостей об'єктів дизайну, що визначають їх естетичні, соціально-культурні, ергономічні, функціонально-експлуатаційні, маркетингові й екологічні характеристики.
3. Синтез видів проєктно-художньої діяльності в контексті формування гармонійного предметно-просторового середовища.
4. Принципи оптимальних технологій формоутворення об'єктів дизайну, їх стилістика та художньо-образні особливості.
5. Стилiстика та художньо-образні засоби дизайн-діяльності.
6. Національні етномистецькі традиції матеріальної культури в контексті сучасних тенденцій проєктно-художньої діяльності.

7. Екологічний дизайн як напрям проектування гармонійного предметного середовища з огляду на вимоги охорони довкілля та культури.

8. Засоби візуальної інформації, графічних знакових систем для предметно-просторового середовища і знакових елементів для промислових виробів.

9. Історико-мистецтвознавче підґрунтя сучасного дизайну.

10. Естетика та засоби створення мультимедійних творів і рекламної продукції.

Вищенаведена орієнтовна науково-дослідницька проблематика розвитку дизайну й потреб ринку дизайнерських послуг може бути розширена такими напрямками:

- Дизайн інформаційного середовища;
- Розробка дизайн-систем віртуальних комунікацій;
- Дизайн-програми із забезпечення операторської діяльності;
- Художньо-образні особливості засобів візуальної інформації, графічних знакових систем і знакових елементів;
- Формування системи елементів корпоративної ідентифікації в умовах глобалізації;
- Теоретичні основи формотворення предметів, предметних комплексів та систем різного функціонального призначення;
- Синтез видів проектно-художньої діяльності в контексті формування гармонійного предметного середовища;
- Стилістика та художньо-образні засоби дизайн-діяльності;
- Національні етномистецькі традиції матеріальної культури у контексті тенденцій глобалізації проектно-художньої творчості.

Зразки формулювання тем згідно напрямку Графічний дизайн:

1. Дизайн пакування за мотивами творчості Марії Примаченко.
2. Символіка трипільської культури в дизайні сучасного календаря.
3. Дизайн еко-пакування товарів для дітей з його подальшим використанням.
4. Дизайн 3D-проекційного світлового шоу.
3. Сучасні засоби дизайну книги.
7. Засоби графічної виразності календаря зі слов'янською символікою.
8. Художня образність витинанки в графічному дизайні.
9. Художньо-образні особливості створення соціальних листівок.
10. Дизайн мобільного додатка до сайту: особливості формотворення і художньо-естетичні особливості.

11. Графічні техніки як засіб художньої виразності в створенні дизайну листівки.

15. Виразно-художні особливості дизайну інтерактивної книги для дітей з особливими потребами.

Зразки формулювання тем згідно напрямку Промисловий дизайн:

- Метафоричність формоутворення меблів з вторинної сировини для закладів громадського харчування.
- Специфіка дизайну інтер'єрів транспортних засобів на прикладі потягу для метрополітену.
- Особливості формоутворення меблів для зони відпочинку.
- Художньо-образні особливості обладнання з деревини у формуванні простору літнього ресторану.
- Особливості проєктування спеціального обладнання для побуту.
- Художньо-конструктивні особливості формування засобів пересування людей з обмеженими можливостями.
- Дизайн виставкових комплексів у проєктній культурі XX–XXI ст.
- Застосування принципів біомімікрії в дизайн-проєктуванні промислових об'єктів (на прикладі конверторів вітрової енергії).
- Художньо-конструктивні особливості дизайну ювелірних виробів зі срібла.
- Художньо-конструктивні особливості меблів-трансформерів сучасної школи.
- Художньо-конструктивні особливості формоутворення меблів для дітей дошкільного віку.
- Метафорична складова в дизайні архітектурних форм.
- Музейна експозиція як об'єкт художньо-проєктної діяльності.
- Специфіка дизайн-контенту для мобільної відеогри.
- Інтерпретація традицій народного житла в сучасному дизайні інтер'єрів об'єктів екотуризму.
- Естетико-функціональні аспекти кольору в дизайні інтер'єрів оздоровчих центрів.
- Виразно-естетичні особливості дизайну інтер'єрів закладів громадського харчування.
- Функціонально-композиційні принципи проєктування художніх майстерень у навчальних закладах.
- Систематизація підходів до дизайн-проєктування інтер'єрів культурних центрів об'єктів інноваційної архітектури.

3 СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Після вибору теми студент магістратури повинен чітко визначити мету роботи, об'єкт і предмет дослідження, послідовність написання роботи, її зміст. Правильне формулювання мети і предмета дослідження дає змогу визначити коло задач, які постають перед студентом, вибрати необхідну інформацію й уникнути зайвої і непотрібної роботи.

Допомогу у вирішенні цих питань можуть надавати керівник, завідувач кафедри, викладач з дизайн-проектування, навчально-допоміжний персонал кафедри дизайну.

3.1 Структурні складові роботи

Магістерська робота виконується державною мовою (українською) з огляду на орфографічні, пунктуаційні та стилістичні норми. Структура й зміст роботи, співвідношення розділів визначаються структурно-логічним формулюванням теми проектного дослідження, обґрунтуванням необхідності його проведення та авторською пропозицією вирішення проблеми у галузі дизайну.

Зміст магістерської роботи містить критичний аналіз літературних джерел та їх узагальнення, опис досліджених аналогів, фактів, явищ і закономірностей, одержаних власних результатів досліджень. Висновки ґрунтуються на основі власних досліджень, викладаються логічно й аргументовано, уникаючи загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології. Наукову інформацію потрібно викладати у повному обсязі, висвітлюючи одержані результати дослідження, з детальним описом методів дослідження, з обґрунтуванням новизни та практичного значення роботи. Запропоновані проектні рішення мають бути науково обґрунтованими, з відповідним аналізом та прогнозом щодо результатів їх впровадження, аналізом ризиків, що можуть виникнути. Загальний обсяг магістерської роботи – 50-60 сторінок (без списку використаних джерел та додатків).

Магістерська робота повинна містити знаковий апарат (ескізи, начерки, інфографіку, діаграми, схеми, таблиці тощо) і супроводжується графічною подачею на захисті полотна презентації за параметрами 2300 мм × 1600 мм та макетною частиною або мультимедійним супроводженням проекту.

Структура роботи містить такі складові:

- 1 Титульний аркуш.
- 2 Завдання до виконання магістерської роботи.

- 3 Зміст.
- 4 Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності).
- 5 Вступ.
- 6 Основна частина.
- 7 Висновки.
- 8 Список використаних джерел.
- 9 Додатки.

На захист приймається переплетена робота, що супроводжується анотацією і рецензією фахівця спорідненої до дизайну галузі, який має науковий ступінь або вчене звання.

3.2 Зміст структурних складових кваліфікаційної роботи

Титульний аркуш. Титульний аркуш є обов'язковим елементом кваліфікаційної роботи. Він виконується на окремому аркуші, з нього починається нумерація сторінок. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють. Він містить назву навчального закладу, факультету, кафедри, код і назву спеціальності, освітньої програми підготовки, тему магістерської роботи, прізвище та ім'я автора, прізвище та ім'я керівника, його науковий ступінь і вчене звання, прізвище та ім'я консультанта, його науковий ступінь і вчене звання, блок допуску роботи до захисту, підписаний завідувачем кафедри. Зміст титульного аркушу і зразок його оформлення наведено в Додатку Б.

Завдання до виконання магістерської роботи видається в місячний термін з початку третього семестру. Зразок завдання наведено у Додатку В.

Зміст подається на початку магістерської роботи і містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (за необхідністю, якщо пункт має заголовок, а обсяг змісту перевищує три сторінки), зокрема: вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подають у магістерській роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо. Перелік друкують двома колонками, де зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їх детальну розшифровку.

Наприклад:

1 ДСТУ –	Державний стандарт України
2 Айдентіка –	набір графічних форм і принципів, об'єднаних для побудови візуальної комунікації однією ідеєю.

Вступ магістерської роботи узагальнює дуже відповідальну її частину, оскільки містить усі необхідні кваліфікаційні характеристики. Відповідно до цього вступ доцільно відредагувати після того, як дослідження закінчене, написані основні розділи і висновки. У вступі подається характеристика основних аспектів дослідження: актуальність, проблема, об'єкт, предмет, мета, завдання, методики, наукова новизна, теоретична й практична значущість отриманих результатів.

Актуальність теми дослідження. Суть терміна «актуальність» тлумачиться як важливість, значущість чого-небудь на сьогодні, наскільки проблема, що розв'язується, є сучасною і злободенною. Актуальність теми дослідження має узагальнювати ступінь її важливості в певний момент і в певній ситуації, інакше немає сенсу займатися цією темою. Існує два аспекти обґрунтування свого вибору: маловивчена тема і вирішення конкретної задачі, на яку спрямовані дослідження. Важливою властивістю актуальної інформації (відомостей, норм, правил, висновків тощо) є поточна фіксація цієї інформації, адже вона може бути втрачена з часом, з появою більш сучасної інформації.

Проблематика дослідження за різними векторами дизайн-проектування розглядалася в підрозділі 2.2. Проблемою також можуть бути суперечливі результати, отримані різними авторами.

Обов'язковою складовою вступу є визначення об'єкта і предмета дослідження. Будь-яка тема розвитку дизайну й задоволення ринку дизайнерських послуг вимагає визначення місця існування проблеми за наявності суперечностей між конкретними соціально-культурними й техніко-технологічними функціями об'єкта (як прототипу) та новими потребами щодо його сприйняття в сучасних умовах. Первинним є об'єкт дослідження (ширше поняття), вторинним – предмет дослідження, в якому виділяється певна властивість об'єкта дослідження.

Об'єкт дослідження – це, в першу чергу, та частина наукового знання, з якою дослідник має справу. В нашому випадку – це дизайн-проектування інформативного або предметно-просторового середовища, де має бути

виокремлено процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і узятє дослідником (студентом магістратури) для вивчення.

Предмет дослідження – те, що створює проблему в межах об'єкта. Досліджуючи предмет, ми пізнаємо цілісний об'єкт (дизайн-об'єкт, процес створення дизайн-об'єкта), виділяючи його головні, найбільш істотні ознаки. Предмет дослідження визначає тему дослідження. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як ціле й частина при формулюванні теми.

Необхідно підкреслити, що об'єкт і предмет дослідження, так само як його цілі і завдання, залежать не тільки від вибраної теми, але і від задуму дослідника, мети, яку він ставить перед собою.

Мета роботи – це те, що ми очікуємо отримати при проведенні дослідження і ставимо перед собою завдання, яке потрібно вирішити для досягнення поставленої мети. Завдання, що будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети, зазначаються у формі переліку дієслів (вивчити..., описати..., встановити..., виявити... тощо). Завдання магістерської роботи освітньої програми підготовки магістрів спеціальності Дизайн не тільки узагальнюють здобуті знання з певного виду дизайну, передбачають вивчення і дослідження об'єктів з метою їх удосконалення, але й спрямовані на опанування методології, методики та сучасного інструментарію наукових досліджень, створення і поглиблене вивчення моделей, що досліджуються, пошук шляхів їх адаптації до сучасних умов інформаційного середовища.

Методи дослідження. У вступі анонсуються методи дослідження як інструмент одержання фактичного матеріалу.

Важливу частину вступу займають *наукова новизна та практична значущість* отриманих результатів. Студент має коротко викласти нові рішення, запропоновані особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (уперше отримано ..., удосконалено ..., набуло подальшого розвитку ...).

Практична значущість магістерської роботи свідчить про те, що знання та розробки, отримані студентом магістратури під час її виконання, можуть бути використані як при створенні дизайн-об'єктів, так і в освітньому процесі підготовки дизайнерів.

Апробація результатів дослідження. Обов'язкова умова допуску студента до захисту і отримання високої оцінки – її апробація, суть якої полягає в участі студента із результатами свого дослідження в конференціях, виставках, публікаціях їх у фахових виданнях.

На завершення вступу доцільно подати структуру роботи, тобто навести перелік структурних елементів, зазначити, скільки сторінок займає основний текст магістерської роботи, вказати кількість додатків, рисунків, використаних літературних джерел.

Основна частина магістерської роботи складається з двох частин: теоретичної (перший і другий розділи) й експериментальної – проєктної (третій, четвертий розділи), які, в свою чергу, можуть поділятися на підрозділи. Кожний розділ слід починати з нової сторінки. У кожному розділі мають бути висновки.

У *теоретичній частині* визначається стан предмета дослідження в об'єкті за сформульованою темою роботи. Починати роботу слід з тлумачення кожного слова теми, його функціонального навантаження по суті, з вивчення теоретичних передумов виконання поставлених завдань. При зборі матеріалу проводиться його первинна обробка та узагальнення щодо теоретичного обґрунтування мети дослідження. Може бути здійснена конкретизація теми, що допоможе знайти її місце в науковій проблемі.

Стан предмета дослідження у першому розділі розкривається в межах окресленого історичного періоду, визначаються основні теоретичні положення за темою, здійснюється огляд інформаційних джерел: літератури, Інтернет-видань, патентний пошук тощо; наводяться методи вирішення задач, сутність яких буде розглянута нижче. У другому розділі теоретичної частини встановлюється зв'язок між суміжними темами, які раніше виконувалися іншими дослідниками, на прикладах обґрунтовується вибір напряму досліджень. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури розкриваються підходи різних авторів до розв'язання проєктної проблеми, показується, у чому полягає подібність, а в чому – відмінність їх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему.

Суть методів вирішення задач вимагає від студента знань методології наукових досліджень, яка містить два рівні пізнання: теоретичний та емпіричний. Перший передбачає висунення та розвиток наукових гіпотез і теорій формулювання законів, виведення з них логічних наслідків, зіставлення різних гіпотез і теорій. Емпіричний рівень включає спостереження та дослідження конкретних явищ, експеримент, а також групування, класифікацію та опис результатів дослідження й експерименту, впровадження їх у практичну діяльність суспільства. До загальнонаукових методів належать аналіз та синтез, індукція та дедукція, аналогія та моделювання, абстрагування та конкретизація, системний аналіз, функціонально-естетичний аналіз. В процесі аналізу

вивчається об'єкт за допомогою уявного або практичного розчленування його на складові системи (частини об'єкта, його ознаки, властивості, відношення). Кожна з виділених частин аналізується окремо в межах єдиного цілого. Синтез пов'язаний з аналізом, оскільки дає змогу поєднати частини предмета, розчленованого в процесі аналізу, встановити їх зв'язок та пізнати предмет як єдине ціле. Коли вивчаються чинники, які впливають на вибір композиційних особливостей дизайн-об'єкта, то використовується метод індукції, при якому загальний висновок про ознаки множини елементів композиції робиться на основі вивчення цих ознак в елементах однієї множини. Дедукція йде від зворотного: вивчення стану об'єкта в цілому, а потім його складових елементів. Метод аналогії дозволяє пізнати одні об'єкти або явища на основі їх подібності до інших. У моделюванні подумки замінюють об'єкт або явище, які досліджуються, на їх аналог – модель, що містить істотні риси оригіналу.

У висновках до першого розділу має бути сформульована проблема, яку вирішує студент магістратури у своїй випускній роботі, і застосовані методи, у висновках до другого розділу – теоретично обґрунтований власний погляд на вирішення цієї проблеми.

В експериментальній частині на базі теоретичних висновків формується авторська пропозиція майбутнього дизайн-проєкту, розглядаються окремі його складові, їх ескізне або схематичне представлення, принципи роботи експериментальної пропозиції, основні технічні параметри й характеристики. Результати систематизації і аналізу можуть бути зображені у вигляді таблиць і графіків. У третьому (+ четвертому) розділі автор підтверджує свої теоретичні висновки практичною новизною своєї авторської дизайн-пропозиції, оцінює повноту вирішення поставлених задач, порівняння їх з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних авторів. Обґрунтовуються вибрані засоби художньої виразності – форма, колір, матеріали. Елементи авторської пропозиції мають бути узагальнені в графічній частині роботи. Обсяг експериментальної частини становить не менше 50 % роботи.

За результатами дослідження кожного розділу слід зробити висновки в контексті завдань, які розглядалися в підрозділах.

Висновки. Загальні висновки, розміщені на окремій сторінці, мають містити стисле викладення результатів, отриманих автором магістерської роботи особисто під час дослідження, коротко і чітко формулювати відповіді на поставлену мету роботи та передбачені завдання для її досягання. Наводяться наукові та практичні результати, отримані в процесі проведеного дослідження, що формулюють розв'язані наукові і практичні проблеми дизайн-проєктування

предметно-просторового середовища та їх значення для розвитку матеріальної культури.

Посилання на інших авторів, їх цитування, а також наведення загальновідомих результатів у висновках не допускаються.

Список використаних джерел містить перелік наукових праць та інших інформаційних документів, використаних студентом при написанні кваліфікаційної роботи, на які в квадратних дужках обов'язково мають бути нумеровані посилання в тексті магістерської роботи. Нумерацію списку використаних джерел рекомендується формувати у міру посилання на джерело і вона має бути наскрізною. Перелік джерел, на які є посилання в тексті роботи, наводять в кінці тексту перед додатками.

До складу інформаційних джерел включаються назви законодавчих та інших нормативних документів, наукових статей (зокрема наявні публікації результатів дослідження студента магістратури) та практичних публікацій, монографій, підручників, вебсайтів, інформацією яких користувалися під час роботи. Використання цитувань чи посилань на джерела мають на меті доповнити ідеї, поставити задачі, розширити межі дослідницької частини роботи, порівняти окремі результати тощо. Посилання на джерела в тексті роботи слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, відокремлюючи їх двома квадратними дужками, наприклад: «...як зазначається автором [5, с. 64]...», де 5 – номер використаного джерела, з якого цитується інформація, розміщеного у переліку в кінці роботи. Слід зауважити, що при використанні цитат науковий етикет потребує точного відтворення цитованого тексту, найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. Наведений текст починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням авторського написання.

Порядок оформлення списку використаних джерел має відповідати ДСТУ 8302:2015 [6]. Зразки оформлення джерел наведені в додатку Г.

Додатки. Додатки містять графічні композиції, допоміжні ілюстрації, фото тощо, авторство яких не належить дипломнику. В тексті мають бути посилання на додатки, наприклад (Додаток А, рисунок А.1), а також посилання на джерело, звідки взятий рисунок.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних після списку використаних джерел сторінках. Перша сторінка додатків має загальний заголовок – ДОДАТКИ, розміщений симетрично відносно тексту. Під заголовком у правому кутку рядка малими літерами з першої великої пишуть

слово «Додаток А». Далі композиційно узгоджено розміщують рисунки А.1, А.2 тощо відповідно до тексту, де є посилання на ці рисунки. Кожний наступний додаток починається з нової сторінки, нумерується великою літерою української абетки (за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї), на кшталт Додаток Б, Додаток В тощо, і має заголовок, надрукований малими літерами з першої великої. Кожний рисунок додатка повинен мати свою назву і посилання на джерело у квадратних дужках.

Список використаної літератури і додатки включають до наскрізної нумерації роботи.

Анотація до роботи. В анотації висвітлюють тему роботи, об'єкт дослідження, методи дослідження, отримані результати та їх новизну, сферу застосування результатів. Додатково наводять обсяг роботи, кількість рисунків, таблиць, джерел літератури, додатків. Окремо визначають ключові слова – назву об'єкта дослідження, назву основних термінів, область дослідження. Зразок написання анотації за відповідною темою наведено у Додатку Д.

Анотацію друкують на окремому аркуші і прикладають до переплетеної роботи.

Рецензія на дипломну кваліфікаційну роботу магістра є обов'язковою складовою та її логічним завершенням. Рецензія повинна бути зовнішньою, наданою фахівцем, який має науковий ступінь та/або вчене звання, з іншої кафедри або іншого ВНЗ, тобто професорсько-викладацький склад кафедри дизайну не має права надавати рецензію для своїх випускників.

Зміст рецензії умовно має бути розбитим на такі розділи: заголовок, вступ, основна частина, висновок, заключна частина. Вступна частина рецензії – заголовок, актуальність теми дипломної роботи. Основна частина – розбір окремих елементів дипломної роботи та виявлення її переваг і недоліків, висновок – допуск до захисту і оцінка, заключна частина – вчене звання та/або науковий ступінь рецензента, його підпис та печатка організації, якою засвідчується особа підписанта. Зразок рецензії наведено у Додатку Е.

4 ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістра як документ державного значення, який є необхідною складовою підтвердження другого рівня вищої освіти і отримання диплома магістра, повинна бути оформлена відповідно до державного стандарту України. Таким стандартом є ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Порядок подання окремих видів текстового матеріалу, таблиць та ілюстрацій правил Стандарту наведено в цьому розділі.

4.1 Вимоги до оформлення текстового матеріалу

Магістерську роботу друкують на одній стороні аркуша білого паперу формату А-4. Друкований текст роботи набирається на комп'ютері, застосовуючи шрифт – Times New Roman (кегель 14, через півтора інтервали, поля: зліва – 25 мм, справа – 15 мм, знизу і зверху – 20 мм). Нумерація сторінок проставляється арабськими цифрами знизу аркуша від центру, кегль 14.

Зміст роботи. Логічна послідовність щодо оформлення змісту випускної роботи магістра та орієнтовний обсяг розділів наведені в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Загальний варіант оформлення змісту роботи

Зміст наукової роботи	Орієнтовна кількість сторінок
Титульний аркуш.....	1
ЗМІСТ.....	1–2
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ (за необхідності).....	1–2
ВСТУП.....	1-2
РОЗДІЛИ ОСНОВНОЇ ЧАСТИНИ.....	50-60
РОЗДІЛ 1. СТАН ПРЕДМЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ І ФОРМУЛЮВАННЯ ПРОБЛЕМИ.....	10-15
РОЗДІЛ 2. ПРОБЛЕМА ДИЗАЙНУ, ЩО РОЗВ'ЯЗУЄТЬСЯ	10-15
РОЗДІЛ 3. КОНЦЕПТУАЛЬНІСТЬ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ.....	20 - 30
РОЗДІЛ 4. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗДІЛ (за необхідності).....	5–10
ВИСНОВКИ.....	1–2
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	1–5
ДОДАТКИ.....	1-10

Форматування тексту. Заголовки структурних частин випускної роботи: «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують жирним шрифтом маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком розділу і текстом, текстом і заголовком підрозділу повинна дорівнювати 2 інтервали. Заголовки не можна розміщувати внизу аркуша, якщо під ними немає хоча б двох рядків тексту.

За необхідності текст підрозділу може бути розбитий на пункти. Заголовки пунктів друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу вроздріб (2 pt) до тексту. В кінці заголовка, надрукованого впідбір до тексту, ставиться крапка. Написання тексту продовжується у тому ж рядку. Нумерацію розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами без знаку № у межах кожного розділу. Номер пункту складається з номера розділу, підрозділу і пункту, між якими ставлять крапку (наприклад, 1.3.1 – перший пункт третього підрозділу першого розділу), потім у тому ж рядку вроздріб іде заголовок пункту.

Ілюстрації. Ілюстративний матеріал розміщується в тексті, зміст якого ілюструється, у тих випадках, коли він є невід’ємною частиною змісту тексту або є авторським напрацюванням. Ілюстративний матеріал може бути у вигляді ескізів, рисунків, фотографій, схем, креслень, таблиць, формул. Їх розміри та розміщення залежать від композиційного задуму викладення матеріалу. В тексті відповідно повинні бути посилання на ілюстрації. Наприклад, якщо в Розділі 2 наведене посилання на власне фото, то в тексті воно позначається Рисунок 2.1 із наступним супроводженням: «...як це видно з рисунка 2.1» чи «...як це показано на рисунку 2.1». Якщо фото або будь-яка графічна композиція не належить автору кваліфікаційної роботи, то ілюстрації, потрібні для підтвердження аналогії, прототипу тощо виносяться в Додатки з посиланням на джерело. Наприклад: Приклади знахідок побутових речей залишків трипільської культури наведені в Додатку А, рисунок А.1 [10].

Таблиці. Для систематизації дослідженого матеріалу за темою використовуються таблиці. Нумерація таблиць здійснюється в межах розділу. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2 – Історичні довідки архітектурних споруд, які стали джерелом творчості акцидентного

шрифту». Кожна таблиця повинна мати назву. Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу.

4.2 Графічна частина випускної магістерської роботи

Графічна частина роботи має бути розміщена на полотні формату: 2300 мм × 1600 мм, відповідати вимогам нормативних документів, а вибір техніки графічного виконання має сприяти найбільш повному розкриттю її художньої якості. Графічна частина повинна відповідати офіційно затвердженій темі, відображати принципове та конструктивне вирішення визначених завдань для досягання поставленої мети, бути узгодженою змістовно, композиційно та в кольорі. Експозиція має бути поділена на дві умовні частини, кожна з яких уособлює наукову частину роботи і дизайн-проект. Експозиція не містить композиційного центру, але увагу глядача повинен привертати титульний лист або титульна плашка, де має бути викладена така обов'язкова інформація:

- тема роботи, наприклад: **КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА НА ТЕМУ «ОСОБЛИВОСТІ ФОРМОУТВОРЕННЯ МЕБЛІВ ДЛЯ ЗОНИ ВІДПОЧИНКУ»;**

- назва закладу – Черкаський державний технологічний університет;
- факультет – Факультет гуманітарних технологій;
- кафедра – Кафедра дизайну;
- спеціальність – Спеціальність 022 Дизайн;
- освітня програма – Освітня програма Дизайн і візуальна культура;
- виконавець – прізвище, ім'я, група;
- керівник – науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали;
- консультант – науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали;

Основні елементи експозиції дизайн-проекту та дослідження: актуальність роботи, мета, зміст, висновки тощо можуть бути розміщені за зразками, що наведені у Додатках Ж, И, К відповідно до спеціалізацій.

Промисловий дизайн – Додаток Ж.

Рисунок Ж.1. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Художньо-конструктивні особливості ювелірних виробів із срібла».

Рисунок Ж.2. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Художньо-конструктивні особливості формоутворення меблів з деревини».

Рисунок Ж.3. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Специфіка обладнання інтер'єрів транспортних засобів на прикладі потягу для метрополітену».

Графічний дизайн – Додаток И.

Рисунок И.1. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Проектно-художні засоби в дизайні інтерактивного підручника».

Рисунок И.2. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Графічне зображення жестів як засіб вираження дактильної абетки».

Рисунок И.3. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Естетика акцидентного шрифту за мотивами архітектурних пам'яток міста Черкаси».

Дизайн середовища – Додаток К.

Рисунок К.1. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Художньо-образні особливості інтер'єрів офісу для працівників ІТ-галузі».

Рисунок К.2. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Концепція універсального дизайну в проектуванні інтер'єрів готелю»

Рисунок К.3. Кваліфікаційна робота магістра на тему «Інтерпретація традицій народного житла в сучасному дизайні інтер'єрів об'єктів екотуризму».

4.3 Макетна частина роботи

Дипломна кваліфікаційна робота магістра має супроводжуватися роботою в матеріалі. Це може бути календар, листівки, пакування – для випускників за освітньою програмою Графічний дизайн, окремі макетні елементи проєкту або робота в матеріалі з натуральними параметрами – за освітньою програмою Промисловий дизайн. Макетну частину може замінити анімаційний відеоролик, зміст якого узагальнює розкриття відповідної теми.

Способи створення відеоролика: векторна графіка, растрова графіка, фрактальна графіка та тривимірна графіка. Двовимірну анімацію (2D-анімацію) обумовлюють векторна та растрова графіки. Векторну графіку узагальнюють такі програмні продукти, як Adobe After Effects, Adobe Flash, CorelDraw, CSS3, JQuery, растрову – Adobe ImageReady, GIMP.

Більш реалістичне представлення образів надає тривимірне зображення. Для створення тривимірної анімації використовують програмні системи: Cinema 4D, 3D Studio MAX, Maya, Poser тощо. Алгоритм побудови сценарію досить складний, основні етапи його наступні: спочатку малюється концепт арт-об'єкта. Далі за цими малюнками створюється тривимірна геометрія моделі. Потім текстури, які надягають на форму персонажа або об'єкта. Далі створюють кістки об'єкта і прикріплюють їх до форми, щоб форма могла рухатися. Підготовлена модель для рухів може пожвавлюватися. Чим краще підготовлена модель, тим її рухи природніші і пластичніші.

5 ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ І ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

З метою своєчасної підготовки кваліфікаційної роботи магістра та її захисту кафедрою дизайну розроблено поетапну організацію її виконання згідно з затвердженим графіком. Поетапне виконання магістерської роботи передбачає добре продуману стратегію досягання поставленої мети та шляхів її досягання.

5.1 Етапи виконання кваліфікаційної роботи магістра

Збір матеріалів та практичне виконання магістерської роботи проводяться протягом трьох семестрів в умовах освітнього процесу під організаційно-методичним керівництвом науково-педагогічного працівника кафедри дизайну, який має науковий ступінь та/або вчене звання. Етапи практичної підготовки магістерської роботи фіксуються в індивідуальному плані студента магістратури (Додаток Л).

Індивідуальний план роботи студента. Індивідуальний план виконання випускної магістерської роботи має поетапну розбивку й оцінюється професорсько-викладацьким складом (ПВС) кафедри дизайну. Поетапний зміст виконання індивідуального плану є таким:

перший етап – формулювання теми науково-практичної роботи. Над формулюванням теми випускної кваліфікаційної роботи студент магістратури починає працювати в першому семестрі. Рішенням кафедри закріплюється керівник роботи студента над дипломним проектом, разом з яким студент формулює першу редакцію теми. Наступним кроком є переддипломна практика. Завдання щодо її проходження і звітування студент отримує від професора/доцента кафедри дизайну, який відповідає за організацію і проведення переддипломної практики.

Протягом першого етапу студент збирає фактичний матеріал під час переддипломної практики, здійснює ґрунтовне і всебічне вивчення стану справ у реальних умовах з предмета дослідження, опановує сучасні методи і методики наукових досліджень стосовно об'єкта, предмета дослідження, мети, завдань, узагальнює зібраний матеріал і, за необхідністю, разом з керівником редагує або змінює тему. Згідно з вимогами студент готує звіт з переддипломної практики і захищає його. Оцінювання студента за першим етапом здійснює комісія викладачів протягом десяти днів від початку весняного семестру;

другий етап виконання кваліфікаційної роботи триває протягом другого семестру і включає аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Дизайн-проектування» (за фахом). Студент чітко визначає проблему свого дослідження за темою роботи і здійснює критичний аналіз позицій різних авторів, що мають безпосереднє відношення до цієї проблематики, визначає своє ставлення до проблеми. Студент здійснює ескізне дослідження за темою роботи, яке оцінюється мистецькою радою кафедри на перегляді мистецької ради літньої екзаменаційної сесії. Підсумком роботи студента за другим етапом є написання заяви, узгодженої з керівником і консультантом, на ім'я завідувача кафедри про затвердження теми кваліфікаційної роботи магістра;

третій етап має бути зафіксований у кінці вересня на доповіді студентів магістратури про стан підготовки кваліфікаційних робіт і передбачає написання на основі теоретичних положень першого розділу та виокремлення фактичного стану справ з предмета дослідження, написання другого розділу (першої редакції), ескізне опрацювання експериментального дослідження (проектно-рекомендаційного, конструктивного), подання напрацювань на ознайомлення керівнику;

четвертий етап – попередній захист дипломної кваліфікаційної роботи магістра має проводитися за місяць до захисту і передбачає такі вимоги:

- підготовка презентації магістерської роботи із використанням сучасних інформаційних технологій;
- письмовий відгук керівника (додаток М);
- графічна частина проєкту, формат А3;
- перша редакція наукового дослідження відповідно до вимог цих методичних рекомендацій (80–90 %); проєкт макету або анімаційного ролика по суті теми роботи.

Завершальний етап підготовки роботи до захисту передбачає заходи, які оцінюються вченим секретарем кафедри додатковими 2 балами:

- подання електронної версії магістерської роботи завідувачу лабораторій для перевірки на плагіат не пізніше ніж за 10 днів до захисту для наповнення кафедрального репозиторію випускними магістерськими роботами. Оригінального тексту має бути не менше 85 %;
- подання зброшурованої у твердій палітурці завершеної магістерської роботи завідувачу кафедри, який засвідчує своїм підписом її допуск до розгляду на засіданні ЕК;
- відгук керівника роботи з попереднього захисту;

- отримання рецензії на роботу від науково-педагогічного працівника спорідненої кафедри, який має науковий ступінь та/або вчене звання, або відгук знаного практикуючого дизайнера (Додаток М);
- підготовка анотації роботи.

Захист випускної роботи здійснюється у встановлений заздалегідь термін на засіданні ЕК. Зміст захисту передбачає доповідь (презентацію роботи), наявність графічної частини (формат 2300 мм × 1600 мм), переплетене наукове дослідження й макет або роботу в матеріалі (анімаційний ролик).

Аналіз виконання й оцінювання кваліфікаційних магістерських робіт усіх студентів потоку готується допоміжним персоналом за кожним етапом і фіксується документом, який затверджується завідувачем кафедри на попередньому захисті (Додаток Н).

5.2 Оцінювання якості виконання кваліфікаційної роботи магістра

Відповідно до вищенаведених етапів виконання випускної кваліфікаційної роботи магістра підсумкове оцінювання якості її виконання здійснюється на попередньому захисті – це останній, четвертий етап підготовки роботи до захисту. Студент, робота якого пройшла апробацію (публікація, участь у всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, конкурсах-показах міжнародного і всеукраїнського масштабів) і має документальне підтвердження, на останньому етапі може отримати відмінну оцінку (90–100 балів). При відсутності апробації студент не може отримати на четвертому етапі більше 90 балів.

Оцінка за чотири етапи усереднюється і є показником роботи студента магістратури над своєю науково-практичною роботою протягом усього періоду навчання в магістратурі. Ця оцінка виставляється кафедрою: 100 балів рівнозначні максимальним вихідним 60 балам.

Шкала пропорційної відповідності оцінок кафедри фактичним усередненим оцінкам, що були отримані студентами за чотири етапи (від 71 до 100 балів), наступна:

100	99	98	97	96	95	94	93	92	91
60	59	59	58	58	57	56	56	55	55
90	89	88	87	86	85	84	83	82	81
54	53	53	52	52	51	50	49	49	49
80	79	78	77	76	75	74	73	72	71
48	47	47	46	46	45	44	44	43	43

Оцінка, нижча за 71 бал, рівнозначна вихідній оцінці на захист 40 балів.

Студент може підвищити свою оцінку на 2 бали, якщо своєчасно виконає подання вченому секретарю усього пакета вищенаведених документів.

Оцінювання дипломної кваліфікаційної роботи студента магістратури членами екзаменаційної комісії здійснюється за таких показників (Додаток Н):

1. Наукова складова: актуальність ідеї, розкриття змісту, конкретне формулювання висновків до поставленої мети та поставлених завдань – оцінюється від 1 до 15 балів.

2. Художньо-проектне вирішення поставленої мети має бути обґрунтоване графічними засобами на відповідному мистецькому рівні і супроводжується макетом, роботою в матеріалі або анімаційним роликом. Розподіл балів за графічну частину і макет за видами дизайну є таким:

- Графічний дизайн – 15:5;
- Промисловий дизайн – 10:10;
- Дизайн середовища – 10:10.

3. Доповідь охоплює усі сторони обґрунтування проекту – 1 ÷ 5 балів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ І РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Використані джерела

1. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн». Затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 21.12.2018 р. № 1433. – 15 с.
2. Положення про організацію контролю та оцінювання якості навчання здобувачів вищої освіти у Черкаському державному технологічному університеті [Електронний ресурс] : Сайт ЧДТУ. – 2021. – Режим доступу : <https://docs.google.com/file/d/1y4L9Utnx-H1arEхyXHDBocG8yjkKc380/view> (дата звернення : 15.01.2023).
3. Положення про екзаменаційну комісію [Електронний ресурс] : Сайт ЧДТУ. – 2019. – Режим доступу : <https://docs.google.com/file/d/15Uma06SEBo2iqRRnkRSwJTcS5ayKfusb/view> (дата звернення : 15.01.2023).
4. Положення про навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни у Черкаському державному технологічному університеті [Електронний ресурс] : Сайт ЧДТУ. – 2022. – Режим доступу : https://docs.google.com/file/d/1cJPKivF_OZNNof3viabPуu4EQtto-tj1/view (дата звернення : 15.01.2023).
5. Дизайн-проектування предметно-просторового середовища : навчально-методичний посібник до виконання випускної роботи магістра спеціальності 022 «Дизайн» / [Упоряд. Наталія Григорівна Романенко, д.т.н., професор] ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т, рекомендовано друку Вченою радою факультету комп'ютеризованих технологій машинобудування і дизайну. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – 36 с.
6. ДСТУ 3008:2015. Національний стандарт України. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання [Електронний ресурс]. – К. : ДП УкрНДНЦ, 2016. – 26 с. – Режим доступу : [shttps://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf](https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf) (дата звернення : 20.01.2023).

Рекомендовані джерела

1. Холодняк Ю. В. Комп'ютерне проектування промислових виробів [Електронний ресурс] : конспект лекцій / Ю. В. Холодняк ; ТДАТУ. – Мелітополь : Люкс, 2021. – 140 с. – Режим доступу : <http://www.tsatu.edu.ua/tm/wp-content/uploads/sites/14/konspekt-lekcij.pdf> (дата звернення : 12.01.2023).
2. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи магістра / [уклад. Ушенко О. Г., Дуболазов О. В., Солтис І. В.]. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2022. – 68 с.

3. Іттен Йоганнес. Мистецтво кольору. Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва : навч. посіб. / Йоганнес Іттен ; пер. з нім. С. Святенко. – К. : ArtHus, 2022. – 96 с.

4. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт для студентів спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія» другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. О. І. Пушкар, О. Б. Бережна, І. О. Хорошевська. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 76 с.

5. Дизайн-проектування предметно-просторового середовища: навчально-методичний посібник до виконання кваліфікаційної роботи магістра спеціальності 022 «Дизайн» /Укладач Романенко Н.Г. М-во освіти і науки України, Черкаський державний технологічний університет. – Черкаси: ЧДТУ, 2018. –36 с.

6. Романенко Н.Г., Шинкаренко А.І. Витинанка як культурний код України / Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку (07-08 вересня 2022 р.), ХНТУ / за ред. Білик А.А. – Херсон: ХНТУ, Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2022. – С. 18-22. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/4462>.

7. Наталія Романенко, Юлія Демчук. Естетика офісного простору для фахівців ІТ-галузі Збірник тез доповідей на Міжнародній науковій конференції: «Проблеми відновлення соціальної інфраструктури та просторового розвитку територій повоєнної України», 27-28 жовтня, 2022. - Львів, Львівський національний університет природокористування. С.46-50. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/4291>.

8. Романенко Н.Г. Особливості естетичного освоєння просторово-предметного середовища / The International Scientific Periodical Journal "SWorldJournal" ISSUE №15, Part 2. September 2022. – Р. 98-109. Дизайн-освіта. Особливості естетичного освоєння просторово-предметного середовища URL; <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/issue/view/swj15-02/swj15-02/> . URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/4463>

9. Крижановська Н. Я. Дизайн предметно-просторового середовища [Електронний ресурс] : конспект лекцій (для студентів денної форми навчання освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування освітньої програми «Дизайн архітектурного середовища») / Н. Я. Крижановська ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 36 с. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/48814/1/2018%20печ.%2053%20Л%20Конспект%20лекцій%20ДППС.pdf> (дата звернення : 20.01.2023).

10. Брильов С. Застосування у дизайні предметно-просторового середовища засобів сучасної скульптури / С. Брильов // Актуальні проблеми сучасного дизайну : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Київ, 20 квіт. 2018 р.) : у 2 т. – К. : КНУТД, 2018. – Т. 2. – С. 125–128.

11. Конспект лекцій з кредитного модуля «Сучасні методи проектування» для студентів денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, магістр зі спеціальності 131 «Прикладна механіка»

спеціалізації «Машини і технології пакування» [Електронний ресурс] / уклад. І. О. Казак. – К. : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. – 65 с. – Режим доступу : https://cpsm.kpi.ua/Doc/konsp_suchasni_metodi.pdf.

12. Проектирование и моделирование промышленных изделий : учеб. пособие для вузов / С. А. Васин и др. ; под ред. С. А. Васина, А. Ю. Таланчука. – М. : Машиностроение-1, 2004 – 692 с.

13. Яковець І. Сучасний художній музей як мистецький патерн: сутність, функціонування, розвиток : дис. д-ра мистецтвозн. : спец. 26.00.01 – Теорія та історія культури / І. О. Яковець ; Нац. акад. керівних кадрів культури мистецтв. – К., 2018. – 656 с.

14. Навчально-методичний посібник до виконання науково-дослідної дипломної роботи студентів спеціальності 8.02020701 – Дизайн : навч.-метод. посіб. / авт. колектив: Н. Г. Романенко, І. В. Бондаренко, С. П. Мигаль. – Черкаси : Черкас. держ. технол. ун-т, 2012. – 96 с.

15. Дизайн. Методичні рекомендації до виконання магістерської роботи для студентів спеціальності 8.020210 «Дизайн» / уклад. І. О. Кузнецова. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. – 48 с.

16. Course Director of BA programmers at the BHSAD Tim Simmons to speak at Study UK [Electronic resource] / British higher school of art and design. – Access mode : <https://britishdesign.ru/en/about/news/100516/> (дата звернення : 18.01.2022).

17. Аврамов А. Программы британского образования [Электронный ресурс] / А. Аврамов ; Британская высшая школа дизайна. – Режим доступа : https://britishdesign.ru/course/ba_programmes/ (дата обращения : 16.09.2019).

18. Швець Ольга. Проблеми професійної підготовки сучасних дизайнерів: погляд німецьких науковців [Електронний ресурс] / Ольга Швець // Scientific community: interdisciplinary research. Scientific collection «Interconf». – № 72. – С. 180–189. – Режим доступу : <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/14136/12998> (дата звернення : 19.01.2022).

19. Meyer M. W. Changing Design Education for the 21st Century / M. W. Meyer, D. Norman // She Ji: The Journal of Design, Economics, and Innovation. – 2020. – Vol. 6. – Iss. 1. – P. 13–49.

20. Основи проектування і моделювання [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / уклад. Людмила Миколаївна Хоменко. – Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. – 125 с. – Режим доступу : https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/6442/1/Osnovy/_proektuvannia.pdf.pdf (дата звернення : 22.01.2023).

21. International Council of Societies of Industrial Design (ICSID) Archive [Electronic resource]. – Access mode : <https://archiveshub.jisc.ac.uk/search/archives/6cabeb3a-4a54-3575-96a7-7395f557b57a> (дата звернення : 12.04.2021).

22. Папанек В. Дизайн для реального мира : пер. с англ. / В. Папанек. – Издатель Д. Аронов, 2018. – 416 с.

23. Прусак В. Ф. Організаційно-педагогічні засади підготовки майбутніх дизайнерів у вищих навчальних закладах України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія і методика

професійної освіти / В. Ф. Прусак / Він. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2006. – 22 с.

24. Романенко Н. Г. Архітектоніка дизайн-об'єкту / Н. Г. Романенко // Етнодизайн у контексті українського національного відродження та європейської інтеграції : зб. наук. пр. – Полтава, 2018. – С. 484–489.

25. Романенко Н. Г. Творче мислення – двигун прогресу: регіональний дизайн і освіта / Н. Г. Романенко // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. ; за ред. Даниленка В. Я. – Харків : ХДАДМ, 2017. – С. 149–156.

26. Евин И. А. Искусство и синергетика / И. А. Евин. – М. : Едиториал УРСС, 2004. – 164 с.

27. Фибоначчи и фракталы в природе: растения с идеальной геометрией [Электронный ресурс] / Super Cool Pics. – Режим доступа : <https://supercoolpics.com/fibonachchi-i-fraktaly-v-prirode-rasteniya-s-idealnoj-geometriej/> (дата обращения : 23.01.2022).

28. Бойчук А. В. Пространство дизайна / А. В. Бойчук. – Харьков : Новое слово, 2013. – 367 с.

29. Мигаль С. П. Лабіринти дизайну : наук.-попул. вид. / С. П. Мигаль, О. М. Борисенко. – Львів : Укр. акад. друкарства, 2017. – 232 с.

30. Опалев М. Л. Дизайн мультимедійних презентацій: стильові напрямки і засоби формування візуально-образної мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.07 – дизайн / ХДАДМ. – Харків, 2010. – 31 с.

31. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко. – 4-е вид. випр. і допов. – К. : Знання, 2004. – 307 с.

32. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» / Т. Кара-Васильєва, З. Чегусова. – К. : Либідь, 2005. – 280 с.

33. Костенко Т. В. Основи композиції та тримірного формоутворення : навч.-метод. посіб. / Т. В. Костенко. – Харків : ХДАДМ, 2003. – 256 с.

34. Шпара П. Е. Техническая эстетика и основы художественного конструирования / П. Е. Шпара, И. П. Шпара. – 3-е изд., перераб. и дополн. – К. : Вища школа, Головное изд-во, 1989. – 247 с.